

د امریکا د عدلیې وزارت د تحقیقاتو فدرالي اداره

د گواښ او ډارونې لارښود

سایبر بریدونه

یو سایبر برید کولی شي ستاسو بریښنایی وسیله خطرو سره مخ کړي او ستاسو شخصي معلومات افشا کړي.

- * قوي پاسورډونه وکاروئ او د ډیری ویب پاڼو لپاره ورته پاسورډ مه کاروئ.
- * په اتومات ډول تازه کولو لپاره د ویروس ضد او مالویر ضد غوښتنلیکونه تنظیم کړئ.
- * هرڅومره ژر چې شتون ولري، د سیستم او سافتویر تازه معلومات پلي کړئ.
- * د دوه فاکتور/عامل اعتبار تصدیق وکاروئ.
- * تاسو باید په منظم ډول ډاټا بیک اپ/ملاټر کړئ.

که تاسو شک لرئ چې تاسو د سایبر برید قرباني یاست:

- * خپل کمپیوټر سیستمونه حذف یا بدل نه کړئ.
- * سمدستي خپلو مالي ادارو سره اړیکه ونیسئ ترڅو ستاسو حسابونه د پیژندنې غلا څخه خوندي وساتي.
- * پاسورډونه بدل کړئ او د مشکوک فعالیت لپاره حسابونه وځارئ.

د بریښنایی پیغام گواښ

د بریښنایی پیغام گواښ یو گواښ دی چې د مستقیم پیغام رسولو، بریښنالیک، یا ټولنیزو رسنیو له لارې د انټرنیټ له لارې ترلاسه کيږي. پدې کې ممکن د بلیک میل/تهدید گواښونه یا ناوړه پایلې شامل وي که چېرې ترلاسه کونکی عمل ونکړي.

- * د نامعلوم لیرونکو څخه بریښنایی پیغام/بریښنالیک یا ضمیمې مه خلاص کوئ.
- * په ټولنیزو رسنیو کې د نامعلوم یا ناغوښتل شوي خلکوو سره اړیکه مه نیسئ.
- * ډاډ ترلاسه کړئ چې ستاسو امنیت تنظیمات د محافظت لورې کچې ته تنظیم شوي.

که کوم بریښنایی گواښ ترلاسه شي:

- * پیغام مه حذف کوئ. عدلي معاینه ممکن مهم توضیحات افشا کړي.
- * پیغام په کمپیوټر کې خلاص پریردئ.
- * سمدستي د قانون پلي کونکو ته خبر ورکړئ.
- * پیغام، د موضوع کرښه، نیټه او وخت چاپ یا کاپي کړئ، او یا عکس واخلي.
- * ټول بریښنایی شواهد وساتئ.

تلیفون شوی گواښ

د تلیفون شوی گواښ یو گواښ دی چې د تلیفون له لارې ترلاسه کيږي. تاسو باید هڅه وکړئ د زنگ وهونکي او گواښ په اړه د امکان تر حده ډیر معلومات ترلاسه کړئ، پرته لدې چې گواښ نږدې وي یا ممکن تاسو یا نورو ته زیان ورسوي.

- * ارام اوسئ او (تلیفون) مه ځړئ
- * تر ممکنه حده پورې زنگ وهونکی په لاین کې وساتئ او د معلوماتو غوښتنه کولو هڅه وکړئ ترڅو معلومه کړي چې ایا گواښ ټاکلي، ریښتینی دی، یا تاسو یا نورو ته سمدستي خطر لري.
- * که امکان ولري، نورو ته غوږ ونیسئ او د قانون پلي کولو خبر کړئ.
- * د تلیفون بریښنایی بنودنې څخه هر ډول معلومات کاپي کړئ.
- * د گواښ دقیق ټکي ولیکئ.
- * د امکان په صورت کې خبرې ثبت کړئ
- * د قانون پلي کونکو پرسونل سره د توضیحاتو په اړه بحث کولو لپاره موجود اوسئ.

په شخصي/مخامخ توگه گواښ

په شخصي/مخامخ توگه فزیکي گواښ هغه وخت دی کله چې تاسو د گواښونکي کس نږدېوالي له امله په نږدې خطر کې یاست. تاسو درې اختیارونه یا انتخابونه لرئ:

۱. وتښتئ: د تښتې لار مشخص کړئ. هر هغه شیان پریردئ یا خوشې کړئ چې ممکن ستاسو حرکت/سرعت ورو کړي. که امکان ولري، له نورو سره په تښته کې مرسته وکړئ. 911 ته زنگ ووهئ.
۲. ځان پټ کړئ: د گواښ له لید څخه ځان پټ کړئ. دروازي بندې کړئ یا د ننوتلو لاره بند کړئ. خپل جیبي تلیفون خاموش/مړ کړئ (د وایرېټ حالت په شمول) او تر هغه وخته غلی پاتې کړئ چې گواښ پای ته ورسېږي.
۳. مقابله/مبارزه وکړئ: فزیکي مبارزه باید وروستی حل وي او یوازې هغه وخت چې ستاسو ژوند په خطر کې وي. تاسو باید د گواښ د کمزوري کولو هڅه وکړئ. د امکان تر حده د فزیکي مبارزې سره عمل وکړئ.

په شخصي/مخامخ توگه لفظي گواښ، هغه چې ترلاسه کونکی په

سمدستي/فوري خطر کې نه اچوي یا وروسته به ترسره شي

- * گواښ په سمه توگه ولیکئ یا ثبت کړئ لکه څرنگه چې اړیکه نیول شوې وه
- * د هغه چا په اړه ډیرې تشریحي توضیحات ثبت کړئ چې گواښ یې کړی:
 - نوم، څرگند، د پوستکي رنگ، جنس، قد، وزن، د وینستو او سترگو رنگ، غږ، کالي یا کوم بل ځانګړتیاوې.
 - * د قانون پلي کولو ته د گواښ راپور ورکړئ

که تاسو سمدستي/فوري فزیکي خطر کې یاست، 911 ته زنگ ووهئ.

که تاسو کوم گواښ تجربه کوئ، مهرباني وکړئ د خپل سیمه ایز اف بی آی ساحوي دفتر سره اړیکه ونیسئ (لیستونه په www.fbi.gov پته شتون لري) یا د دې شمیرې له لارې یا د دې پټې له لارې لارښوونې و سپارئ www.fbi.gov/tips (1-800-225-5324) 1-800-CALLFBI تاسو کولی شئ د تلیفون یا آنلاین له لارې اف بی آی ته یو نامعلوم لارښود هم وکړئ.

د امریکا د عدلیې وزارت د تحقیقاتو فدرالي اداره

د گواښ او ډارونې لارښود

زه باید له چا سره اړیکه ونیسم که زه گواښونه یا ډار تجربه کړم: سیمه ایز/محلي پولیس یا د تحقیقاتو فدرالي اداره (اف بی آی)؟

- * که تاسو یا نور په عاجل فزیکي خطر کې یاست، د 911 ډایل کولو سره ځایی/محلي پولیسو ته زنگ ووهئ.
- * که تاسو د فدرالي جرم سره تړلي گواښ تجربه کوئ، د خپل سیمه ایز اف بی آی ساحوي دفتر سره (په www.fbi.gov کې لستونه) د 1-800-CALLFBI یا (1-800-225-5324) www.fbi.gov/tips له لارې اړیکه ونیسئ. په مثالونو کې د بهرني حکومت چارواکي، تنظیم شوي جرم، یا د حکومت چارواکو لخوا گواښونه شامل دي. ستاسو راپور نامعلوم کیدی شي.
- * ټولې پېښې د اف بی آی د تحقیقاتي حد نه پوره کوي. که تاسو د یوې پېښې قرباني یاست چې د جرم حد نه پوره کوي، دا ممکن اړین وي خپل محلي پولیسو څانګې ته راپور ورکړئ. محلي او دولتي واکونه یا صلاحیتونه د شکمنو جرمونو څیړلو لپاره مختلف حدونه لري.

زه څه تمه کولی شم که زما سره د اف بی آی لخوا مرکه شوې وي؟

- * د اف بی آی یو استاز کولی شي تاسو سره د اف بی آی ساحوي دفتر یا بل ځای کې وګوري.
- * اف بی آی به له تاسو څخه وغواړي چې د گواښ چې تاسو ورسره مخ یاست، د علت او توضیحاتو په اړه څومره چې امکان لري معلومات ورکړئ.
- * اف بی آی ستاسو د اړیکې معلوماتو غوښتنه کوي، که اړتیا وي تاسو سره تعقیب کړي.
- * اف بی آی به ستاسو د هویت او محریت ساتلو هڅه وکړي.
- * که مناسب وي، د اف بی آی قرباني متخصص ممکن د معلوماتو او ملاتړ لپاره د مرکې پرمهال حاضر وي، یا دوی ممکن ستاسو سره د مرکې وروسته د تلیفون یا بریښنالیک له لارې اړیکه ونیسي.

د اف بی آی لپاره د شکایت څیړلو او/یا تحقیق پیل کولو لپاره حد څه شی دی؟

- * اف بی آی د دې وړتیا لري چې هغه گواښونه وڅیړي چې د متحده ایالاتو فدرالي قانون سرغړونه کوي او ترلاسه کوونکي ته زیان یا خطر پېښوي.
- * د گواښ اړوند تورونو کې د افرادو محاکمه کولو لپاره د متحده ایالاتو قانون وړتیا په ډیرو عواملو پورې اړه لري، لکه د شواهدو کیفیت، د هغه اشخاصو پېژندلو وړتیا چې عمل یې کړی، د سازش پېژندل، او/یا د مجرمینو نیولو وړتیا.

زه څه تمه کولی شم که اف بی آی تحقیقات/پلټنې پیل کړي؟

- * که اف بی آی باور لري چې فدرالي جرم ممکن شوی وي، یو یا څو اف بی آی ځانګړي اجنټان/استازو به پلټنه ترسره کړي. د پلټنه د یوې برخې په توګه، ځانګړو استازو به شواهد راټول کړي، چې ممکن ستاسو او نورو قربانیانو سره مرکه پکې شامل وي.
- * له تاسو څخه به هم وغوښتل شي چې خپله تجربه د فدرالي لویې محکمې مخکې بیان کړئ.
- * یو مکمل پلټنه به بشپړه شي. تحقیقات/پلټنه شایي ډیر وخت ونیسي چې پای ته ورسېږي، او تاسو به د ورځني قضیې پرمختګو کې تازه خبر نه شئ. هره هڅه به دا وي چې تاسو ته په تحقیق کې د مهمو پېښو په اړه وویل شي، لکه نیول یا تور. اف بی آی ژمن دی چې تاسو ته دا ډول معلومات چمتو کړي کله چې امکان ولري، مخکې لدې چې خلکو ته خپاره شي. په هر صورت، اف بی آی باید پام ولري چې حساس معلومات افشاء نکړي چې تحقیق ته زیان رسوي یا د قانون پلي کولو ته خطر ډیروي.
- * د اف بی آی قرباني متخصص به پېژندل شوي قربانیانو سره مرستې، معلوماتو او هر ډول ځایی سرچینو لپاره راجع کولو لپاره شتون ولري چې ورته اړتیا وي.

حتی که چیرې تاسو ته د گواښ یا ډارولو توضیحاتو راپور ورکول د تحقیق پایله ونلري، دا به احتمال ولري د نورو قربانیانو سره د اف بی آی سره د گواښونو تعقیب او رجحاناتو په پېژندلو کې مرسته وکړي.

که تاسو په نږدې راتلونکې خطر کې یاست، 911 ته زنگ ووهئ..

د ښار او ایالت لخوا لیست شوي د اف بی آی ساحوي دفتر اړیکې معلومات په WWW.FBI.GOV کې شتون لري.